

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečno naročnina 11.— Kr.
IZKljučno ZASTOPSTVO za oglaševanje v tiskovnih in izobraževalnih ustanovah: Računi pri pošto čekovnem zavodu: CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO ostera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Uspešno bombardiranje sovražnih zbirališč

Na Sredozemskem morju od naše podmornice postopjen angleški rušilec in tovorni parnik, nemški bombniki pa so potopili tri parnike in dva hudo poškodovali

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 7. marca naslednje 1016. vojno poročilo:

V južnem tuniškem odseku so bile večeraj akcije krajevnega značaja.

Letalstvo je uspešno sodelovalo in sicer z bombardiranjem zbirališč oklopnih vozil, topniških postojank in motoriziranih kolon.

V letalskih bojih je bilo sestreljenih pet »Spittfirev«, mnogo letal pa je bilo uničenih na nekem sovražniškem letališču.

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 6. marca naslednje 1015. vojno poročilo:

Na tuniškem bojišču nobenega omembe vrednega dogodka.

V letalskih bojih so nemški lovel sestrelili 5 letal.

Število ujetnikov, ujetih v času od 26. februarja do 3. marca, se je dvignilo na 2.500, med njimi 52 of. cirjev.

Nemški bombniki so napadli konvoj s številnimi ladnjami, ki je plul severozapadno od Tripolisa, ter potopili 3 parnike in skupni tonazni 26.000 ton in poškodovali dva druga v skupni tonazi 13.000 ton.

Naša podmornica pod poveljstvom lačjskega poročnika Erlerja Rina je potopila en rušilec in torpedirala neki parnik, ki sta plula v konvoju v srednjem Sredozemlju.

Princ Piemontski v Cagliariju

Cagliari, 7. marca, s. Dne 4. t. m. zjutraj je Vis, princ Piemontski nenadoma prišel v Cagliari, kjer se je podal v spremstvu prefekta, vojaškega poveljnika in zveznega tajnika na kraje, ki so bili prizadeti ob nedavnem barbarskem bombardiranju so-

vražnika. V mestnem središču so bile za-lete civilna bolnica in številne cerkve, ki spadajo med umetniško najpomembnejše v zgodovinskem sardinskem mestu. Piemontski princ je obiskal bolnice in tolažil številne ranjence. Prebivalstvo ga je navdušeno pozdravljalo. Njegovega duha sovražna podivjanost ni mogla ukrotiti. Vzvišeni princ je nato obiskal Gonosfanadigo, kjer je tudi dobil kmečko prebivalstvo.

Princesa Piemontska pri radijski oddaji za vojne ranjence

Rim, 7. marca, s. Vis. Princesa Piemontska se je danes popoldne udeležila tedenske oddaje radia, ki je posvečena vojnim ranjencem Sprejeli so jo nacionalni svetnik Chiolelli in voditelj EIARja. Princesa je bila navzoča med izvajanjem celotnega programa ter je ob 15.30 ob zopetni manifestaciji ranjencev odšla iz palače EIARja. Ob izhodu je princesa goreče pozdravljala številna množica.

Počastitev spomina vojvode D'Aosta v Bukarešti

Bukarešta, 7. marca, s. V domu Italije je profesor Villa ob navzočnosti Kr. ministra Bove Scoppe, diplomatskega in konzularnega osebja, italijanskih oficirjev in vojakov, ki se tu mudijo, ter celotne italijanske zaletnice z lepim govorom počastil spomin junaškega vojvode D'Aosta.

Podnačelnik generalnega štaba

Rim, 6. marca, s. Uradni list objavlja Kraljevi ukaz, s katerim je na novo uvedena funkcija podnačelnika v generalnem štabu.

Iz Beneške palače

Ducejevo priznanje Narodni cestni milici

Rim, 6. marca, s. Duce je v navzočnosti ministra za javna dela, predsednika avtonomne družbe za državne ceste, državnega podtajnika, načelnika glavnega štaba Narodne milice in generalnega ravnatelja avtonomne družbe za državne ceste sprejel generala Uga Leonardi, poveljnika Narodne cestne milice ter številne visoke funkcije narje cestne milice. General Leonardi je Duceju kratko poročal o delu v l. 1942, ki ga je izvršila Narodna cestna milica v okviru ureditve cestnega prometa in pripravljanja k vojnim operacijam. Na vsem državnem ozemlju se je to delo izvrševalo v živahnem tempu, ki je že tradicija pri tej posebni milici in je bilo posebej posvečeno izvrševanju vseh zakonov, ki jih je narokovalo vojno stanje. Na frontah in zasedenih ozemljih je Narodna cestna milica pomagala v službah za preskrbo in čuvanje varnosti pri velikih vojaških edinicah. V cestnem prometu in drugih važih nalogah zaščite, spremljanje in konvojevanje prometnih žilah v vojnem področju je Narodna cestna milica — predvsem v Rusiji in balkanskih državah — dokazala največje sposobnosti in visoki duh prostovoljstva, ki vlada med njenimi legijami, ki so prešli med drugim tudi 48 odklikovanih za vojaško hrabrost. General Leonardi, ki se je v imenu vseh pripadnikov Narodne cestne milice zahvalil Duceju da lahko aktivno sodeluje v največji vojni in da je lahko doživel vse dogodke slavni eksperimentalni zbor, je ponovno naglasil vdanost vseh Črnih srajc v Narodni cestni milici, ki gledajo v Duceja z zvestobo vseh v njegovem menu dobljenih bitk.

Duce, ki je z živahnim zanimanjem sprejel na znanje poročilo o živahnem delovanju Narodne milice za dovrčanje njenih nalog v miru in vojni, je poudaril važnost, ki jo ima v cestnem prometu v zmerom bolj razgibanem razvoju moderne vojne. Duce se je na koncu zahvalil generalu Leonardi za vse storitve in mu naročil naj sporeč izraze njegovega priznanja tudi vsem članom in Črnim srajcem.

Dar korziških iredentistov Duceju

Rim, 6. marca, s. Duce je sprejel prof. Antonija Francesca Philippina, ravnatelja dnevnika »idea Corsica«, ki mu je izročil kolekcijo tega lista, glasila korziških iredentistov v Italiji.

Novi predsednik Nacionalne ustanove bojnikov

Rim, 7. marca, s. Ker se je veliko delo bonif kacije pontskih m. čvirijs s tehničnega, gospodarskega in socialnega vidika odločilo pozitivno z. k. jučilo, je nacionalni svetnik Araldo di Prohanna prošil, naj se razraši funkcije predsednika Nacionalne ustanove bojnikov. Duce je ugodil njegov zahtev in je na njegovo mesto imenoval nacionalnega svetnika dr. Cesara Pilleria, topniškega polkovnika, odlikovanega z vojnimi križci in z vojaško hrabrost. Včerajnega v stranki 23. septembra 1922. bivšega zveznega tajnika v Rileaiju, predsednika pokrajinske federacije v Rileaiju, kar je bil nad 10 let član osrednjega odbora narodnega združenja bojnikov in ter predsednik zveze poljedelcev in hranilnice v Rileaiju.

Nadaljujete svoje pospeševanje poljedelskega socialnega gospodarstva v državi z bonifikacijo in obdelovanjem, mora zdaj Nacionalna ustanova bojnikov v temnem sodelovanju z narodnim združenjem bojnikov pripraviti svoja sredstva in organe za rešitev vprašanja zaposlovanja bojnikov, tako da bodo po zmagi zopet na delu v okviru proizvajalnega udeleževanja naroda.

Prireditev GUFa v Rimu v čast Rumunije

Rim, 7. marca, s. Ob navzočnosti poslanca Rumunije pri Kv. r. alu, članov poslanstva in rumunske kolonije, zastopnikov vseh držav trojnega pakta, univerzitetnih profesorjev in številnih občanov iz umetniških kulturnih krogov ter številnih učiteljskih fašistov je bila prva prireditev GUFa v Rimu v čast junaške Rumunije. Po plemenitih besedah tajnika GUFa, ki je opozoril na važnost in pomen prireditve, je prof. Claudio Isopescu, odjinarji za rumunski jezik in literaturo na univerzi v Rimu, govori o latinstvu rumun koga jezika v odnosa ne samo z našim literatim jezikom, temveč tudi skoraj z vsimi dialekti na polotoku. Sledilo je predvajanje pesmi in ljudskih rumunskih plesov ter skladb rumunskih in italijanskih skladateljev.

Rumunski odmev rimskega sestanka

Bukarešta, 8. marca, s. List »Jatsea« piše o razgovorih med Ducejem in v. Ribbentropom v luči sedanjega vojaško-strateškega trenutka. Mussolini in v. Ribbentrop, piše »Jatsea« sta se razgovarjala in sta rešila vprašanja vojaškega političnega in gospodarskega pomena ki se tičejo sodanja vojne in povojne Evrope. Razgovori so potekali v ozračju polne zaupnosti in medsebojnega razumevanja v nasprotju s tem, kar so pričakovali Anglosasi, ki so mislili, da morajo vse mednarodne konference poteci v ozračju Casablanca to je v ozračju nerazumevanja, medsebojnih utopisčnih obljub in čisto formalnih rešitev v propagandne namene ob nepremagljivih težavah. Medtem ko so se rezultati konference v Casablanci doslej nekežali samo z globino angleško-ameriških nasprotstev na eni strani in nasprotstev z boljševiki na drugi, je sestanek med Ducejem in von Ribbentropom potrdil trdni sklep, uporabiti vse rezerve Evrope za dokončno uničenje sovražnika št. 1 evropskih držav to je ruskega boljševizma. Odlično vzporedna strategija in politika sil Osi izprizujeta superiornost Nemčije in Italije v vseh pogledih, o čemer ne moremo govoriti v sovražnem taboru.

Gospodarski pomen točnosti

Berlin, 6. marca, s. Poročilo nekega lista o dolžnosti, ki se nalaga vsem državljanom zlasti sedaj glede skrajne točnosti v vsem udeleževanju, navaja da bi bilo izgubljenih vsak dan 4.100.000 delovnih ur in v enem letu pa 1 milijarda 23 delovnih ur če bi na primer 25 milijonov delavcev pri čelo svoje delo z desetminutno zakasnitvijo. To je izguba časa, ki je v enem delovnem letu enaka delu okrog 534.000 delavcev.

HUD SOVJETSKI PORAZ V ODSEKU JUŽNO OD HARKOVA

Sovražnik je utrpel velike človeške in materialne izgube — Uspešni nemški protisunki na prostoru pri Kursku

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 7. marca. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Ob kubanskem mostišču in ob Miusu, kakor tudi na doneški fronti so bile večeraj samo borbe krajevnega pomena. S sunki nemških oklopnih edinic so bile sovjetske čete razkropljene na izhodiščnih postojankah. Privedenih je bilo več sto ujetnikov in nabranega mnogo plena.

Na področju južno od Harkova so brzi oddelki kopne vojske in SS zlomili močan odpor sovražnika in ga vrgli proti severu. Obkoljeni oddelki sovjetske 3. oklopne armade, ki je obstajala iz delov 12. in 15. oklopnega zbora, enega konjeniškega zbora in treh strelskih divizij, so bili uničeni. Število ujetnikov in obseg plena so mogli šele doloma ugotoviti. Dosegli je bilo naštetih 225 topov, 61 oklopnih voz in 1000 drugih vozil. Kravave sovjetske izgube so izredno velike.

Na prostoru zapadno od Kurska in v celotnem orelskem odseku so se menjavali močni sovražniški napadi z uspešnimi lastnimi protisunki. Dasi je sovražnik vrgel v borbo več svežih divizij, se mu ni nikjer posrečilo doseči uspeha.

V okviru načrtnih prostornih premikanj je bilo mesto Džatsk po končani izpraznitvi brez boja prepuščeno sovražniku. Vsi so-

vjetski poskusi, da bi motili nemška premikanja pri odnikanju, so ostali brezuspešni. V odseku Stare Ruse je sovražnik tudi večeraj vedno znova napadal naše močne obrambe postojanke bil pa je s hudimi izgubami oklopnih voz in ljudi vržen nazaj. Južno od Ladoškega jezera je uspešno našim četam s krajevnimi sunki zboljšati lastne postojanke, pri čemer je bilo razen številnega plena privedenih tudi več sto ujetnikov.

V mnogih odsekih vzhodne fronte so močni oddelki letalstva s silovitimi napadi podpirali operacije vojske, pri čemer so najbolj uspešno obstreljevali zbirališča sovražnih sil in dovodne zveze sovražnika.

Na južni tuniški fronti so izvedle nemško-italijanske čete krajevnih sunkov proti sovražniku. Izvidniške sile so vdrle daleč na sovražniško ozemlje. Oddelki letal za bližnje polete so obstreljevali z vidnim učinkom oklopne sile in motorizirane kolone nasprotnika ter napadli tudi sovražno letalsko oporišče.

Pri napadu na sovražniški konvoj, o katerem je bilo poročano že večeraj, je bila hudo poškodovana še nadaljnja velika prevozna ladja.

Med obrambo pred sovražnimi letalskimi napadi na dva kraja ob francoski atlantski obali so bili sestreljeni trije štirimotorni bombniki in dva lovca.

Pri kubanskem mostišču razpršene sovjetske edince

**Uspešne nemške operacije ob južni stafi Azovskega morja
Un. čenje sovjetske 3. oklopne armade**

Berlin, 7. marca, s. Sovjetsko vrhovno poveljstvo je sprčo nevarnosti uničenja, ki grozi 38. boljševiški armadi v severnem odseku mostišča na Kubanu, zbiralo v zadnjih dneh, kakor se doznava iz vojaškega vira, nove čete v tem delu fronte. Te čete so imele nalogo podpirati edince, ki so že napadale ob obali Azovskega morja ter nato z njimi nadaljevati ofenzivno akcijo preko ozemlja monskih plitvin. Deli teh čet, ki so prihiteli v vse naglice, so se večeraj pojavili na bojišču, a so jih nemške sile povsod odbile. Da bi preprečile nadaljnje napade boljševikov, so nemške oklopne čete prodirle proti sovražnim postojankam ob južni obali Azovskega morja ter razpršile sovjetske edince, ki so bile pripravljene za napad.

Nemško letalstvo je ponovno bombardiralo železniške objekte sovražnika pri Kunjanskem in uničilo mnogo potrebščin.

Čete vojske in skupin SS so med formiranimi in Krasnodarom zaključile uničevanje tretje sovjetske oklopne armade, ki je bila obkoljena med protinapadi na področju južno od Harkova. Nato so začele zasledovati na vse strani razpršeno armado ter jim je uspelo med svojimi ofenzivnimi sunki proti severu postaviti važno mostišče čez vožen odsek Donca. V boju v bližini obrežja so nemške čete uničile nadaljnjih devet sovjetskih tankov.

Severno in severovzhodno od Orla so nemške sile izkoristile oslabilenost v sovražniškem ofenzivnem udeleževanju zaradi hudih izgub. Ki jih je sovražnik utrpel v zadnjih dneh, ter so prišle v protinapad in zboljšale svoje postojanke.

Ogromne sovjetske izgube v bojih pri Orlu

Berlin, 6. marca, s. Eden izmed vojnih dopisnikov je poslal podrobnejšo sliko o hudih bojih, ki so se v zadnjih starih tednih po večmesečnem premoru razvile na področju okrog Orla. Dopisnik navaja, da je bilo tamkaj uničenih nad 350 oklopnih voz in je padlo 40.000 sovjetskih vojakov in sicer 18.000 samo med 22. in 28. februarjem. Dopisnik pravi nadalje: Do 120.000 granat je padlo v zaporniškem ognju proti zmerom novim valovom in ponovnim napadom nič manj kakor devetih pobitih divizij in štirih oklopnih brigad sovražnika proti številno mnogo manjšim nemškim silam. Negrežljivi so bili kupi topov in ubitih konj na bojišču, globoko pokritem s smegom. To je bil peklo, piše dopisnik, ki smo ga gledali tamkaj okrog majhnih skupin razdejanih hiš. To so bile značilnosti strašne borbe za nekatere kraje, o katerih obstoju vemo danes samo iz zemljevidov.

Porazi sovjetskih čet na finskiem odseku

Helsinki, 7. marca, s. Finsko vojno poročilo javlja: V vzhodnem odseku armijske fronte so čete odbile sovjetski oddelek, ki je prišel do sprednjih finskih virov, ter so mu zalele znatne izgube. Na fronti Vzhodne Karelije so finski vojaški oddelki se verno od Seesärälta, ki so bili napadeni na dveh krajih, gladko odbili nasprotnika. Pri Rukaarjivu je finska pehota zdalela izgube številno dvakrat močnejšemu sovjetskemu oddelku. Na vseh oisekih je finsko topništvo učinkovito obstreljevalo sovražne postojanke in razpršilo oddelke v kretanju.

Helsinki, 8. marca, s. V zadnjih 24 urah so se na vseh frontah udeleževale kartrule in topništvo. Na fronti Karelske oaze so finski napadalni oddelki vdrli v neko sovjetsko utrjeno postojanko ter tam uničili utrdbe in zaklonišča ter očistili, ko so se vračali, področje z zakopanimi vojaiki, ki so bili presenečeni in katerim so bile zadane krvave izgube.

Zmagoviti letalski boji ob Ilmenskem jezeru

Berlin, 7. marca, s. V odseku Ilmenskega jezera so bile, kakor se doznava iz vojaškega vira, ves dan letalske borbe. Po dosedanjih vesteh je skupina lovskih letal pod poveljstvom podpolkovnika Trautlopa, odklovanega z viteškim križem reda železnega križa, sestrelila 59 sovjetskih letal, sama pa izgubila samo eno

Šef glavnega stana Milice v Rietiju in Città Ducale Obisk pri Črnih srajcah — Počastitev spomina Arnalda Mussolinija

Rieti, 7. marca, s. Tukajšnje krepko ljudstvo se je davi strnilo okrog svojih legonarjev in izpričalo ob navzočnosti šefa glavnega stana Milice svoje neomajano vero do zmage. General Galbati, ki so ga sprejeli poveljnik devete cone Črnih srajc, prefekt, zvezni tajnik in drugi krajevni hišarhi, je obiskal sedež 116. legije in položil lovorjev venec v svetišču padlih. Nato se je podal na trg Battista, kjer so bili zbrani bataljoni Črnih srajc in bataljoni najmanjših predlegarjev. Postrojitev so izpopolnjevali oddelki Vojske in Letalstva ter skupine Gila in Stranke. Velika množica je stala okrog ponesnih Črnih srajc. Po pregledu oddelkov je general Galbati nastopil na legionarje goreče vzpodbudne besede. Naš padli, je rekel, nas podžigajo k borbi in nas svečano obvezujejo da zmagamo. Mi bomo zvesti obljubi.

Potem ko je odredil pozdrav Kralju in Duceju in potem ko je množica navdušeno vzklizala Duceju, Milici in Zmagi, je general Galbati zapustil Rieti in se podal v Città Ducale, kjer je obiskal šolo vojaških grincev in gojencev podoficirjev Arnaldo Mussolinia, pripadajočo Narodni gozdni milici Sprejela sta ga poveljnik gozdne milice Renzo Caliceti in poveljnik šole prvi senior Secondo Larice. General Galbati je položil lovorjev venec na zarz Arnalda Mussolinija ter se je nato podal v svetišče šole in se udeležil izročitve prapora članov 17. tečajev gojencev in pri-segi gojencev. Kurnica prapora je bila vdo-

Moralna vrednost anglosaških obljub

Budimpešta, 7. marca, s. »Pester Lloyd« je v uvodnik nesoglasja med S. vjetsko zvezo in begunsko begunsko poljsko v do-gled vprašanja vzhodnih mej Poljske. List poudarja precesom, da je primer Poljske povsem, ter navaja zgodovino odnosov med Poljsko in Anglijo od leta 1899. do danes. Podčrtava zlasti preobrat v londonskem tomočenju angleških jamstev Poljski, zaradi katerih je Poljska izgubila svoj ob-stoj. Doktor Sovjetska zveza ni začla v vojno, je vladalo s. glasje v odnosih med Londonom in poljsko begunsko vlado. Ko pa je po tala funkcija Sovjetske zveze v okviru zpadnih zavezništva v važna tako z vojaškega, kakor s političnega gledišča, London je govori več rad o jamstvu ki ga je svoj čas dal Poljski. Danes v Londonu nihče več ne omenja, da je poljska vlada ozemlja Sovjetske zveze vzhodnega ozemlja Poljske za »reparacijo«. Pripraki so k ljub svojim zaslugam za Anglijo p-stali nezadržani gosti v Londonu. To zko-rišča seveda tudi Beneš, ki intrigira v Mu-skvi na škodo Poljske. Iz vsega tega je m-ke sklepti na m. r. r. vred. ost obljub ki jih dajejo anglosaški državni narodom.

letalo. Boljševiki so skušali podpirati svoje napade na področju Stare Ruse s skupinami boj-nih letal, katere so streljali lovci. Nemške eskad-re so takoj napadle sovražne skupine ter jih odbile ter nato znatno pomagale silam nemške vojske.

Letalski boji nad Severnim ledenim morjem

Berlin, 6. marca, s. Na področju Ledene-ga morja so se pripetili večeraj dvoboji med nemškimi brzimi bojnimi letali in sovjetski-mi aeroplani. Nemški letalci so v kratkem času sestrelili 6 sovražnih letal.

Uspeh napad na sovražniški konvoj

Berlin, 6. marca, s. V vodah skrajnega severa je nemško letalsko orožje napadla večeraj močno zaščiten sovražniški konvoj. Ne-ka 6000-ton-ka tovorna ladja je bila po-topljena, neka druga pa težko poškodova-na.

Ponovna ruska zahteva po drugi fronti

Buenos Aires, 6. marca, s. Sovjetski ve-leposlanik v Washingtonu Litvinov je v razgovoru z novinarji po obisku pri dr-žavnem podtajniku Pollesu izjavil: Nemčija razpolaga še vedno z ogromni-mi vojaškimi silami in da bi Os propad-la je brezpogojno potrebno, da nastopita Velika Britanija in Amerika brez nadalj-njega obotavljanja v pomoč Rusiji in ustvarita drugo fronto v zapadni Evropi.

Göbbelsova zahvala berlinskemu prebivalstvu

Berlin, 7. marca, s. Propagandni minist-er dr. Göbbels je v svojstvu okrožnega komi-sarja za obrambo berlinskega okrožja izdal dnevno povelje, v katerem izraža svoje za-dovoljstvo sprčo čudovitega zaščanja berlinskega prebivalstva ob terorističnem napadu angleškega letalstva na nemško glavno mesto.

Novi japonski veleposlanik na pstu v Rim

Hanking, 7. marca, s. Novi japonski ve-leposlanik v Rimu Hidaka, ki je na poti v Italijo: ko glavno mesto, je prišel sankaj ter so ga na kolodvoru sprejeli Kr. italijan-ski minist. ter z vsemi funkcijarnji p. stani-šva, visoki odličniki zunanje madžurskega m. istrstva in številni drugi zastopniki oblasti. V izjavih dopisniku agencije Ste-fani je veleposlanik izrazil, da je zelo sro-čen, ker odhaja na novo mesto, kar mu bo omog. čilo, da bo tolažil italijanskemu na-rodu razvoj svete vojne proti skupnemu sovražniku. Hidaka je izrazil prepričanja, da bo učinkovito pr. p. eval v Rimu za ved-no temnejše sodelovanje med silami troj-nega pakta v svrhu d. sege skupnih idealov.

Čangkajšek brezuspešno kliče po ameriški pomoči

Lizbona, 7. marca, s. Iz Washingtona po-ročajo, da je Čangkajškova žena znova dvo-voila razgovor zastopnikom ameriškega tiska in zopet poudarila, da je nujno po-trebno, da pride ameriška pomoč č. u. prej na kitajsko fronto. Ne gre samo za do-bave. Čangkajškova žena je zhtevala »ks-pedicijski zbor, ki naj bi rešil čungkingo armado, katero japonske sile hudo obda-ljujejo.

Katastrofa v londonskem protiletalskem zaklonišču

Lizbona, 6. marca, s. Iz Londona poro-čajo, da so sklenili sorodniki 178 žrtv ka-tastrofe v zaklonišču podzemeljske Mele-nice zahtevati od notranjega ministra Her-berta Morrisona, naj se takoj uvede javna preiskava. V ta namen se je sestavl. l. d. bor, ki se bo sestal danes, da bi pridobil podpise za to zahtevo. Član tega odbora je izjavil: Zahtevali bomo, da se najmanj 3 članov krajevnega občinskega sveta od-stavi.

O selekciji kulturnih rastlin

Poznamo predinsko, družinsko po-
zlahtnjevanje ali odpiranje — Najzanesljivejše nas
vodi do smotra družinske odbira

Ljubljana, 8. marca
Selekcija kulturnih rastlin, to je odpira-
nje najboljših, najodpornjših rastlin v se-
menke svrhe, da se tako obdrži oziroma
izboljša lastnost določene kulture rast-
line, na primer krompirja, fižola itd., je
delo osnovne važnosti za kmetijstvo in vr-
tnarstvo. Pozlahtnjevanje nas lahko obvaru-
je pred degeneracijo, o kateri tako pogosto
govorijo, ne da bi ji vedeli pravega vzroka.
Selekcijsko delo bi vsaj v ločenih mejah
moral opravljati vsaki, ki si pripravlja seme
doma. Torej poleg profesionalnega seme-
nogojca tudi amaterski semenar. Zato ni
dovoj, da si pripravljeno seme ogledamo
samo tik pred setvijo ter izločimo samo
tisto, kar je že s prostim očesom vidno kot
pokvarjeno. Na selekcijsko delo mora se-
menar misliti že, ko se rastlina, ki jo ho-
pušiti za seme, začne razvijati. Že tedaj
morata kmet in vrtnar priskrbeti izbiri
rastline, ki po vsem svojem razvoju doka-
zujejo, da najbolj odgovarjajo svoji sorti
in lajo obenem tudi najizdatnejši pridelek.
Brezhibna selekcija zahteva seveda veliko
dela, ne samo na polju temveč tudi pri
mizi. Vse, kar je za semensko rastlino va-
žno, mora semenogojec zabeležiti, da lahko
kasneje kontrolira razvoj za nekaj rodov
nazaj. Semenogojec mora voditi posebno
matično knjigo kulturnih rastlin, ki jih je
odločil za seme, torej za nadaljevalce vrste
in sorte. Semenariji seveda za tako natan-
čno nadzorstvo nad selekcijskim delom ne
bodo imeli časa, kakor tudi bržkone ne
primerne prostora. Kljub temu pa jim je
znanje glavnih pravil selekcije potrebno,
saj lahko zvedo marsikaj poučnega, kar
bodo s pridom uporabili pri svojem manj
kontroliranem pridelovanju semen. O tem
predmetu je na nedavnem semenogojemskem
tečaju predaval inž. Sergej Gorjup. Preda-
vanje je bilo zelo zanimivo. Nekaj misli iz
izvajanja predavatelja smo si zabeležili in
jih podajamo v želji, da bi bilo o tem vpra-
šanju med našimi pridelovalci vrtnin, ki se
pečajo tudi s pridelovanjem semen vsaj za
domačo potrebo, še večkrat govora ob so-
delovanju strokovnjakov.

Pozlahtnjevanje kulturne rastline na več
načinov. Najlažje je delo pri tako imeno-
vanem vegetativnem razmnoževanju kul-
turnih rastlin, kakor je to pri krompirju,
kjer ne pridelujemo samena temveč na-
daljuje rastlinska sorta svoje življenje pre-
ko semenskih gomoljev. Vsak krompirjev
gomolj, ki smo ga namenili za seme, je po-
tomec ene rastline in vsebuje tudi vse njene
lastnosti. Z njim torej prenašamo v novi
pridelek vse lastnosti, ki jih je imela rast-
lina mati. Že iz te ugotovitve izhaja, da
moramo začeti, če hočemo imeti zdravo
potomstvo z odpiranjem med rastno dobo
rastlin. Že tedaj moramo odločiti tiste zdra-
ve rastline, ki nam bodo služile za pridelek
semenskih gomoljev. Izbrati moramo naj-
lepše se razvijajoče in jih zamažovati. Vse
podatke o njihovem stanju si zabeležimo.
Ko nastopi čas kopanja, izkopljemo naj-
prej izbrane grme in primerjamo vsakega
zase po količini pridelek in po vseh njego-
vih lastnostih. Pridelke 5 najboljših grmi-
čev odberemo in jih potem prihodnje leto
sadimo na 5 grede, gomolje vsakega grma
zase. Prihodnje jesen pridelek iz odbranih
grmov zopet primerjamo med seboj, dočim
smo rast rastline natančno opazovali že
med letom. Najlepše zdrave gomolje po-
tomce porabimo za nadaljnje razmnoževa-
nje.

Vedno ne dosežemo zaželjenega uspeha.
To nam prepreči pri krompirju zlasti vi-
rozne bolezni, ki so zelo razširjene na pri-
mer v Ljubljani in ljubljanski okolici pa
tudi v Beli Krajini. Selekcijo opravljamo
zato samo v zdravi zemlji in priletno
seme uporabimo potem tudi za potrebe
okolišev, kjer je zemlja okužena. Podobno
pozlahtnjevanje opravljamo tudi pri sad-
nem drevju, ribezju. Zlasti je važno pri sad-
nem drevju. Degeneracija se vendarle ne da
popolnoma izločiti, če se rastline vedno
razmnožujejo samo na vegetativni način.
Semensko razmnoževanje pa je komplicir-
nejše in dolgotrajnejše.

Drug način pozlahtnjevanja opravljamo
pri rastlinah, ki se oprašijo z lastnim cvet-
nim prahom. Kot primer vzamemo fižol. Že
med rastjo odberemo rastline, ki se najlep-
še razvijajo, so najbolj odporne proti bo-
lezni. Vse podatke o posameznih grmih
si zabeležimo. Ko fižol dozori, pobremo
pridelek vsakega grma zase. Začne se novo
primerjanje, pri katerem ima važno vlogo
tudi količina pridelek. Pridelke tistih 5
rastlin, ki so dale največ najlepšega pride-
lka, shranimo za selekcijo. Imenujemo jih
elite ali po naše rastline odlične. Prihod-
nje leto posejemo fižol vsake izbrane odlič-
nice na svojo leho in postopoma tudi pri
nadaljnjem delu podobno, kakor smo že
opisali. Tako dobimo čisto linijo, to je po-
tomstvo, ki bo imelo iste lastnosti kot ma-
tica. Lehe s slabšim pridelekom izločimo in
posejemo samo najboljše. Podobno postopa-
mo tudi pri selekciji pšenice, vseh žitaric,
stročnic, sploh rastlin, ki se oprašijo z last-
nim cvetnim prahom. Taka selekcija traja
več let in jo skrbno nadzorujemo s stalni-
mi zapiski. Ko se prepričamo, da je seme
eno izmed prvo odbranih petih elit najbolj-
še, smo dobili selekcijsko seme, to je čisto
linijo. Selekcijo je treba nadaljevati, si-
cer rastlina sčasoma degenerira. Delo ni
tako težavno, važno pa je zlasti pri fižolu.

Med prvim in drugim načinom pozlaht-
njevanja prav za prav ni bistvene razlike,
ker imamo opraviti pri obeh z eno materno
rastlino. To je peodinska selekcija, ki je
pri medsebojnem opraševanju izjema, ker
zelo rada vodi v degeneracijo. Če pa imamo
pri medsebojnem opraševanju vendarle
opravka s peodinsko selekcijo, postopoma
tako, kakor na primer pri slati. Soloto
presadimo na leho in jo osamimo. Preko
nje povzememo zaboj iz goste mreže. Ta bo
preprečil oprašitev s tujim cvetnim pra-
hom, ker žuželke ne bodo moge blizu. Zato
jo moramo oprašiti umetno. To opravimo
s pomočjo mehkega šopiča. Z njim prena-
šamo plod od cveta na cvet in tako izvr-
šimo oprašitev, kateri sledi potem oplodi-
te. Taka selekcija pa rodi večkrat neza-
željene posledice. Rastlina ni tako odporna.
Zato te vrste selekcije redoma ne uporab-
ljamo.

Raje izvajamo družinsko odpiranje. Poglej-
mo si tako pozlahtnjevanje na primeru ko-

lerable. Med kolerabami so velike razlike.
Odberemo 5 najlepših rastlin, pri čemer je
seveda pogoj, da poznamo vse značilnosti
in zahteve, ki jih stavimo na dobro kolerabi-
co. Ta pogoj velja seveda za kakršnokoli
selekcijsko delo. Klor ga opravlja, mora
poznati vse kakovosti selekcionirane rast-
line. Izbranih 5 kolerabic presadimo v po-
gnojeno gredo sli gnojaki, kjer bodo prezim-
le. Spomladaj jih posadimo skupaj, da jih
potem lahko vse skupaj osamimo. Na ta
način se bodo medsebojno oprašile in oplodi-
le. Umetno jih lahko oprašimo tudi mi s
prenašanjem cvetnega praha z ene rastline
na drugo. Osamimo odstranimo, čim rast-
line ocveto. Seme vsake rastline spravimo
posebej in ga shranimo. Prihodnjo pomlad
posejemo zopet seme vsake rastline na svo-
jo gredico. Zemlja naj bo povsod enaka.
Ko pridelamo iz teh rastlin novo seme, ga
skrbno pregledamo in ocenimo. Najbolj iz-
značeno potomstvo porabimo za nadaljnjo
selekcijo. Izberemo zopet do 30 rastlin, od
katerih jih kasneje odberemo 5 in jih osa-
mimo. Ostalih 25 posadimo daleč stran, naj-
manj 200 m. Slednje seme nam služi za
primerjalni poskus, saj je tuji seme od
elit. Prihodnjo pomlad posejemo na 5 gre-
dic seme rastlin, ki smo jih osamili, na
šesto pa seme z grede, na kateri je rastle
onihi 25. Po istem načelu postopamo tudi
naslednja leta, tako dolgo dokler niso vse
kolerabice izenačene, imajo vse dobre last-
nosti in so utrjene proti boleznim.

Končno se množinska odpira opravlja
tako, da na polju izločujemo slabše seme-
nice. To je najlažja odpira. Za seme ne
smemo pustiti tiste rastline, ki jih ne mo-
remo na primer prodati, temveč najlepše in
najboljše. Tudi na ta način bomo dosegli
nekaj uspehov. Seveda pa nihče ne bo ta-
ko strokovnjak. Velik bo že napredek, če
bomo o teh važnih stvareh razmišljali in
dosegli uspehe, ki nas bodo zadovoljili vsaj
moralno.

DNEVNE VESTI

— **Princ Borghese komisar rimske raz-**
stave. Rimski Službeni list poroča, da je
senatorju grofu Viktorju Ciniu prenehala
funkcija glavnega komisarja za univer-
zalno rimsko razstavo in da je bil imeno-
vani namestu njega rimski guverner
princ Borghese.

— **Na polju slave sta padla vaji konje-**
niški kaporal Karol Gerosa, ki je umrl
na afriškem bojišču, ter narednik Henrik
Zecchini. Gerosa je živel s svojo družino
v Seregnu, Zecchini je umrl na ruskem
bojišču. Pripadal je milanski fašjski sku-
pini »Filzi«.

— **Carmona bo otvoril razstavo italijans-**
ke knjige v Lisbonu. Že delj časa so v
teku velike priprave za razstavo italijan-
ske knjige v Lisbonu. Portugalski listi po-
ročajo, da bo predsednik portugalske re-
publike general Carmona prisostvoval slo-
vesni otvoritvi razstave italijanske knjige,
ki bo dne 17. marca v prostornih dvorah
portugalskega nacionalnega gledališča
»Donna Maria«.

— **47. sejem v Veroni.** V nedeljo je bil
otvorjen v Veroni 47. sejem. V zvezi s
tradicionalnim sejmom konj in voz bosta
še dve prireditvi in sicer nacionalna raz-
stava domačih živali, ki bo odprta ves čas
sejma, ter sejem ovac na področju Tre
Venezie, ki bo od 13. do 15. marca.

— **Zlata svetinja kapitanu Karlu Gre-**
goriju. Zlato svetinjo je prejel v spomin
kapitan Karol Gregori iz Milana, ki je
služil pri 64. pehotnem polku. Vztrajal je
s svojimi vojaki do zadnjega na zaupani
mu vojaški postojanki. Ko ga je zaždel
strel iz sovražne strojnice, je odklonil po-
moč ter je izpodbujal svoje vojake k na-
daljevanju borbe, dokler ni izdihnil. Sre-
brno svetinjo pa so prejeli v spomin pod-
poročnik Aleksander Costa iz S. Colom-
bana pri Milanu, ki je pripadal 7. pehot-
nemu polku. Prvi oddelevni vodja Italo
Nascimbeni iz Fiuma, ki je služil pri 61.
bataljonu Crnih srajc, Oddelevni vodja
Sokolji Zog iz Pecaja (Shala), ki je pripa-
dal 4. bataljonu prostovoljcev albanske
fašistične milice; Oddelevni podvodja Vi-
to Di Tullio iz Pianelle pri Pescari, ki je
pripadal 137. legiji Crnih srajc; Ercole
Chiolini iz Coste dei Nobili pri Paviji, ki
je služil pri 26. legiji Crnih srajc; Ob-
mejni stražnik Josip Fioretti iz Faezpe pri
Ravenni, ki je služil pri četrti obmejni
militski legiji.

— **Junaška smrt Črne srajce.** Na ruskem
bojišču je žrtvoval svoje življenje Črna
srajca Gino Feroldi, po rodu iz kraja
Cella Dati pri Cremonu. Pripadal je 19.
mitralješki četi VI. bataljona Crnih srajc.
Bojeval se je pred tem na afriškem boji-
šču. Izšel je iz vrst fašizma v Cella Dati.

— **Umrla je prva odlikovanka s srebrno**
svetinjo. V kraju Piantisetta di Grizzana
pri Bologni je umrla gospa Marija Fan-
tini vdova Pelliciani, ki je doživela ča-
stljivo starost 90 let. Pokojnica je bila
po vsej Italiji znana, ker je bila prva
italijanska žena, deležna odlikovanja sre-
brne svetinje. Bilo je pred 58 leti, ko je
tvegajoč lastno življenje rešila neko ženo,
ki je bila na tem, da utone v Setti. Zato
je hrabra rešiteljica doživela čast, da je
bila pet dni gost na dvoru N. Kr. Veli-
čanstva Viktorija Emanuela II. ob priliki
slovesne izročitve omenjenega odlikova-
nja. Pokojnica je bila mati ustanovitve
fasijsa v Grizzani ter prvega župana. Ni-
jegova pogreba so se udeležili številni pre-
stavniki oblasti ter velika množica
ljudstva.

— **Obsojen. Pred sodiščem v Ravenni** je
bil obsojen zdravnik dr. Ivan Preve iz
kraja Alfonsine na šest mesecev ječe in
4000 lir globe, ker je 28. januarja poslu-
šal oddajo londonske radijske postaje.

— **Umetnostna razstava italijanskih vo-**
jakov v Patrasu. Te dni je bila otvorjena
v Patrasu razstava umetniških del ter
obrtinskih izdelkov, ki so jih razstavili
italijanski vojaki. Med razstavljenimi
predmeti so umetniško izdelane slike in
risbe, akvareli, kiparske umetnine, razna
dela iz lesa, železa in stekla. Otvoritveni
svečanosti so prisostvovali predstavniki
italijanskih ter nemških vojnih sil in gr-
ških oblastev.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

KINO MATICA — TELEFON 22-41

Zaradi izrednega zanimanja občinstva
za film »Dunajska krija« prodvajamo
film pri vseh treh dnevih predsta-
vah, to je ob 14.30, 16.30 in 18.30.

Film »Prva žena Rebeka« pride na
spored kasneje.

Dunajska krija

Najboljši film sezone! Remek delo
Willy Forsta. Divna glasba, šlagerji,
ples, humor. Najboljši komiki: Hans
Moser, Theo Lingner ter simpatična
Maria Holst in Willy Fritsch

KINO SLOGA — TELEFON 27-30

Ce ne pozate te zadnjih pustolovščin
Georga Formbyja, tedaj si jih ogledjte
v filmu

Ne išči gorja

in nasmejati se boste do solz
V glavnih vlogah še. Googie Withers,
Garry Marsh, Martita Hunt
Predstave ob običajnih urah

KINO UNION — TELEFON 22-21

Odlični film iz življenja mladih
deklet

Tri prijateljice

V glavnih vlogah Lilia Silvi, Ro-
berto Villa, Irasema Dillan, Carla
di Poggio in drugi
Predstave: ob delavnikih ob 16. in
18.15 uri; ob nedeljah ob 10.30, 14.30,
16.30 in 18.30 uri

NI JE RAZUMEL

Teta bi rada dopovedala Jurčku, kaj je po-
lovica, četrtina itd. Videč, da tega ne more
razumeti, vzame kolač in ga razreže na štir
enake dele.

— Evo, Jurček, tu imaš kos kolača. — mu
pravi in ponudi četrtino. — Ali vidš, da sem
razrezala kolač na štiri enake dele? Zdaj mi
pa povej, kaj je to?
— Skopost, teta, — odgovori Jurček.

vlagati pri davčni upravi za mesto v Ljub-
ljani v sobi št. 14/II, kjer dobe delodajalci
vsa potrebna pojasnila.

— Pri opazovanju kometa je padel s pr-
vega nadstropja 15-letni Faust Colombini
iz Milana se je zelo zanimal za pojav ko-
meta, o katerem so zatrjevali zvezdoslovci,
da ga bo mogoče opaziti s prostim očesom.
Vzel je daljnogled ter se zasidral na
nekem oknu, hotel opaziti komet. V
poglednostnosti pa se je preveč nagnil čez
rob okna, omahnil je z višine prvega nad-
stropja. K sreči ni bilo usodnih posledic,
odnesel je lažje poškodbe na levi nogi.

— Film o pomembnih kirurških uspehih.
V operacijski dvorani Ortopedičnega za-
voda Rizzoli v Bologni je dokončal te dni
Franc Pasinetti priprave za serijo dva-
najstih filmov kirurškega značaja, ki
prikazujejo 12 najpomembnejših uspešnih
kirurških posegov na ortopednem to-
rišču. Enajst operacij je uspešno izvedel
zavodov ravnatelj prof. Franc Delitala.
eno pa prof. August Bonola. Vsak kirur-
gični poseg so snimali s štirimi stroji z
najrazličnejših strani in sicer tako, da je
prikazan kirurški postopek v vseh fa-
zah in vseh zanimivih podrobnostih. Kot
operaterji so sodelovali Anton Schiavi-
notto, Pavel Gregorin, Vincenc Occhipinti
ter še omenjeni Franc Pasinetti. Poučne
kirurško ortopedične filmske posnetke bo-
do predvajali po vseh vseučiliščih ter
znanstvenih zavodih.

— **Nova namestitev Michelangelove**
umetnine »Pietà«. V vatikanski baziliki so
pričeli proučevati načrt za boljšo namesti-
tev znamenite Michelangelove umetnine
»Pietà«. V ta namen so napravili kredni
odliček omenjene umetnine in skušajo naj-
ti v baziliki najprimernejše razsvetlilne
prostor, kjer bodo pršle umetnostne zna-
čilnosti in znamenitosti slavne »Pietà« čim
bolj do veljave.

— **Dva brata umrla isti popoldan.** Ka-
kor poročajo iz Bergama, se je mali Guido
Mazza, sin verdelijskega lekarnarja, po-
bij z vreljo vodo in dobil smrtonosne ope-
klince, ki je za njimi podlegel. Isti popo-
ldni je sledil svojemu bratu v smrt 12-
letni Marcel, ki je bolehal in ki je kmalu
za mlajšim bratcem doživel.

IZ LJUBLJANE

— **Ij Petinesdemdesetletnica.** Četrto č-
tistoletje nalaga na svoja ramena g. Ve-
lepič Ivan, pit. upravnik v pokolu. Sest-
najst let že uživa svoj zaslužen pokoj na
svojem domu v Trnovem med svojimi
otroci in vnuki. Njegovo življenjsko delo
ni vidno, ni otipljivo. Kot predstojnik ni
samo izvršil svojo dolžnost kot mož po-
štenjak-strokovnjak, nalogo si je stavil,
da vzgoji novo generacijo poštenjakov,
plemenitih značajev, boril se je proti gni-
lobi v našem uradniškem sistemu. Mnogo
udarcev, direktnih in zahrbtnih je prile-
telo, toda nikjer in nikoli ni klonil, ni
opustil prve točke življenjskega programa
— poštenost. Ne zunanja odlikovanja,
temveč nebroj hvaležnih priznanj njego-
vih tovarišev in podrejenih ter končno
imenovanje za člana bivšega državnega
disciplinskega sodišča v Celju je bilo pravo
priznanje za njegovo delo in značaj. Ve-
čino njegovih tovarišev že krija domača
ali tuja gruda, oni pa, kar jih je še in
mlajši se pa z hvaležnostjo spominjajo
njegovega dela ter mu ob visoki obletnici
iskreno želijo še mnogo zdravih in zado-
voljnih let. Prav tako tudi naše Uredništvo
pridružuje svoje čestitke svojemu dolgo-
letnemu zvestemu naročniku. Se mnogo
srečnih let! — Njegovi stari tovariši.

— **Ij Burja se ne da ugnati.** Zadnje dni
se tepejo vetrovi z menajočo se srečo.
vendar zmaga burja. V petek je pihala
hladna in močna burja, ki je močno shla-
dila že prejšnje dni, tako da je bilo č-
etrtkovno jutro mrzlo kakor nobeno febru-
arja. V soboto se je pa uveljavil jug in
močno se je pooblačilo. Nekaj kapelj dežja
je padlo že dopoldne. V soboto, močnejše
je pa deževalo zvečer. Po dežju je pa zo-
pet prisilila burja in včeraj je dilašo po
snegu, čemur se pa nismo čudili ob pogle-
du na zasnežene okoliške hribe. V višjih
legah je zapadlo precej snega in zato bo
poslej ozračje nekaj časa še hladnejše.
Včeraj je znašala minimalna temperatura
0,1°, najvišja temperatura je pa dosegla
le 6,6°. Bilo je skoraj ves dan precej
oblačno, zvečer se je pa zjasnilo. Vendar
ni ostalo jasno vso noč in tudi davi, pre-
den je izšlo sonce, je bilo nebo še pre-
preženo s tankimi oblaki. Potem se je sko-
raj povsem zjasnilo. Minimalna tempera-
tura je znašala davi 1,8°.

— **Ij Akad. slikar Fran Klemenčič** ima
za seboj 30 let plodnosa dela na umet-
nostnem polju. V tem času je priredil
dolg vrsto umetnostnih razstav doma in
v tujini, med drugim v Beogradu, Zagre-
bu in Chodoninu na Češkem. Dosegel je
največji uspeh in popolno priznanje. Se-
danja njegova razstava v Kosovem salonu
v prehodu nebotičnika je vzbudila med
upodablajočo umetnost ljubcem občin-
stvom živo zanimanje. Iz razstavljenih
krajin in tihotij — na ogled je postavil
18 novjših slik — veje vsa njegova ne-
klonljiva ustvarjalna sila, ki je dala to-
liko v vsakem pogledu dovršenih umetnin.

— **Ij Nocojšnji IX. simfonijni koncert,**
pod vodstvom Draga M. Sijanca, ima na-
slednji spored: 1. Strauss: Predigra k ope-
reti »Nepotipi«; 2. Weber: Poziv na ples;
3. Rossini: Tarantela; 4. Dvojak: Slovans-
ski ples št. 8; 5. Ponchielli: Ples ur iz
opere »La Gioconda«; 6. Richard Strauss:
Valček iz opere »Kavalir z rož«; 7. Ber-
nard: Kolo; 8. Lehar: Zlato in srebro,
Valček. Občinstvo prosimo, da zasede par
minut pred pol 7. uro svoja mesta v kon-
certni dvorani, le tako bo mogoče točni za-
četek; ob pol 7. uri in pravčasni konec
pred 8. uro.

— **Ij Sindikat mestarjev in klobašičarjev**
v Ljubljani, obvešča cenj. občinstvo, da se
bodo v torek dne 9. marca od pol 7. do 11.
ure dopolnile prodajale krvavice na mes,
knjižice.

— **Ij Obvestilo župnega urada Marijinega**
Oznaničeno. Po kanonu 470. § 1, cerkvene
prava ima vsak župnik dolžnost voditi
farno kartoteko (status animarum), farani
pa so dolžni dati potrebne podatke. Naša
župnija te kartoteke še nima. Zato vas na-
prošamo, da sprejmete popisne liste ter jih
zapolnite po navodilih pristojateljev. Ker
je kartoteka predvidena kot stalna usta-
nova, bo treba vanjo sprol vnašati vse
spremembe. Zato je potrebno, da prijavit-
e vsako preselitev v fari izselitev iz fari
v selitev v faro. To velja za cele družine
in posameznike. Z uveljavitvijo kartoteka b-
precej lažje. Zato naprošamo vse hišne po-
sestlike, hišne upravitelje, hišnike kakor
tudi vse ostale, da nam po svojih močeh
pomagate in popisne pcle čimprej izpol-

nite. Potrebna navodila in pojasnila dobite
v župnijski pisarni vsak delavnik od 10—11
pri mizi »farna kartoteka«. P. Križostom
Sekovanič, župnik.

Hodniki in snaga ob hišah

Zaradi dobre voje hišnih posestnikov in
oskrbnikov se je lani po Ljubljani razvilo
pravo tekmovalstvo med posameznimi hiša-
mi, katera bo ime'a hodnik bolj čeden in
v redu. Videli smo prične gospodinjke, ka-
ko kopljejo travo ob ograjah in na pose-
dih hodnikov, opazovali smo pa tudi hišne
oskrbnike in zlasti trgovce, kako večkrat
na dan pometajo in skrbno skrepe hodnike
pred svojimi poslopi in trgovinami. Ka-
kor dobra in snažna gospodinja skrbni ne
samo za snago in red v stanovanju, tem-
več pazi tudi na to, da so vrata v stano-
vanje snažna, da je stlama pred nimi izte-
pena ter sta hodnik in stopnišče pred sta-
novanjem čedna in pometena, t-ko je skrb-
bel tudi hišni gospodar, oskrbnik ali hišnik
za hodnik pred hišo. Zavedali so se, da
čedni hodniki večjajo priklupnost in poma-
gajo k zdravju v hiši in v vsej okolici.

Ta spletni vtis snage in urejenosti sta
zbujala po vsem mestu snaga in red okoli
hiš. Lansko leto so se hišni gospodarji res
zelo potrudili za čim večjo snago mesta
s tem, da so redno pospravljali in pometali
ter skropili hodnike ob svojih hišah in po-
sestvih.

Zato pričakujemo, da bodo občani tudi
letoš z enako vrnemo in s še večjo vestno-
stjo skrbeli za red in snago v okolici svoj-
ih hiš ter da pri tem ne bodo pozabili na
vsakdanje čedenje in pometanje ter skrop-
ljenje hodnikov.

Z dobro voljo in splošnim prizadevanjem
bomo na ta način dosegli, da bo naše me-
sto res snažno in negovano, ter nikakor
ne bomo pustili, da bi kak neredno z za-
nemarnim hodnikom kvaril ugled mesta.
Takega neredača bo pa seveda doletela
ostra kazen, kakršno pač določa cestno po-
licijski red.

Radio Ljubljana

PONEDELJEK, 8. MARCA 1943-XXI

12.45: Simfončna glasba.
13.00: Napoved časa; poročila v italijanski.
13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboro-
ženih sil v slovenščini. 13.12: Opera glasba
na ploščah. 13.25: Orkester, vod. Drigent Pe-
tralia. 14.00: Poročila v italijanski. 14.10:
Koncert radijskega orkestra. Glasba za godalni
orkester. 14.40: Pisana glasba. 15.00: Poročila
v slovenščini. 17.00: Napoved časa; poročila
v italijanski. 17.15: Koncert kitarista Stanka
Preka. 17.35: Godalni orkester. 18.30: Preko
simfončnega koncerta iz velike unioanske dvor-
ane. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Lah-
ka glasba. 20.00: Napoved časa; poročila v ita-
lijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov
v slovenščini. 20.30: Simfonijni koncert. 21.30:
Predavanje v slovenščini. 21.40: Glasbo Gio-
seppe Martuccijs vodi dirigent Manno. 22.15:
Priljubljene pesmi. 22.45: Poročila v italijan-
ščini.

TOREK, 9. MARCA 1943-XXI

7.30: Pisana glasba. 8.00: Napoved časa; po-
ročila v italijanski. 12.20: Plošče. 12.30: Poro-
čila v slovenščini. 12.45: Operetna glasba. 13.00:
Napoved časa; poročila v italijanski. 13.10:
Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih
sil v slovenščini. 13.12: Koncert radijskega or-
kestra. Lahka glasba. 14.00: Poročila v italijan-
ščini. 14.10: Glasbo pesmi. 15.00: Poročila
v slovenščini. 17.00: Napoved časa; poročila
v italijanski. 17.10: Pet minut gosp. d. N. 17.15:
Opera glasba. 17.45: Simfončna glasba. 19.00:
»Govor mo italijansko«, poučuje prof. dr. Stan-
ko Lehen. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45:
Komorna glasba. 20.00: Napoved časa; poro-
čila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih
dogodkov v slovenščini. 20.30: Motivi iz nove
opere »Garabanc« Franca Leharja. 21.10:
Koncert radijskega orkestra. Opera glasba.
21.50: Zanimivosti v slovenščini. 22.00: Kon-
cert klasične tria. 22.25: Pesmi in naprevi.
22.45: Poročila v italijanski.

NAIVNOST

— Ali imate kaj za ocarinjenje?
— Ne!
— Kaj je pa s temi cigarami v vaših
čevljih?

— Kaj: v mojih čevljih? In potem se še
najdejo ljudje, ki pravijo, da ni na svetu
čudežev!

NAJVEČJE ZLO

Tri dame se sestanejo na čajanki.
— Pomislite — čim je bila izrečena lo-
čitev zakona, je odpotoval moj bivši mož
na morje. Ali ni to smola?
— To še ni tako strašno. Moj je pa ta-
ko

Lenoba tudi naša bolezen?

Balkanci slove zaradi svoje počasnosti — Ali jim svet dela krivico?

Ljubljana, 8. marca
Z lenobo se menda ne more ponositi nihče, vsaj ne dandanes ko je življenjski slog izšel iz besedi »tempo«. Življe je se nam zdi vredno le toliko, kolikor nam nudi časa za ustvarjanje dobrih. Čas je treba uporabiti čim bolj koristno, delati moramo pa z dnem, posvečati č vsa naprejša slaherni minuti, da bi ustvarili čim več dobrih čim boljše da bi koristili spoštnosti ter se uveljavili v boju za obstoj. Toda ljudje imajo različne pojme o lenobi. Kar se zdi nekaterim marljivost, cenjujejo drugi kot lenobo. Stara resnica je, da se lenoba ne zavedajo, svoje lenobe. Lenoba najbolj pogosto težijo, kako silno so pre bi ženi z letom ter se trudijo neprestano medtem ko vsi drugi lenarji. Tožijo pač zaradi tega, ker se jim delo zdi najbolj strašno, ter zahtevajo največje napore. Njihov ideal je brezdelje in dremanje. Vedno so utrujeni in zaspani. Nekateri zdravniki so že dokazovali, da je lenoba bolezen in ne le zgolj napaka ali slabost značaja; toda če je bolezen v resnici, zdravlila za njo ne poznamo.

Klasčni ideal — lenarjenje

V starem veku dela niso nikakor spoštovali; kaj spoštovali, celo prezirali so ga! Delo, zlasti ročno, je bilo nečastno. Med mnogimi meščani velja ročno delo še dandanes kot sramotno. Vendar so se dandane mnogim ljudje, ki so prejšnje čase gledali zviška na ročno delo, sprijaznili tudi s težakim delom ter spoznali, kako velikega pomena je ustvarjanje zlasti nekaterih dobrih. Šele zdaj jim zveni rek »Brez dela ni jela« jasnijo ter prepričevalno. Le redki se stranjujejo vzeti v roke lopato, število izobražencev obdelujejo vrtove, nekateri tudi vinice in se poskušajo v kmetovanju. Ostali ki stare miselnosti o delu vendar niso še povsem izginili, se vedno je ideal mnogih izobražencev — počivanje, p. kajenja ali mirno uživanje sadov varno raložene glavnice. Ali se morda kdo veseli, da bo delal do pozne starosti brez počitnic kakor je delal od mladih let? Sleherni bi želel čim bolj skrajšati »službeno leto«. Ko dorežejo ta ideal — kaj potovanja? Mnogi ne preleže le dolgih noči, temveč se obračajo v postelji čeprav so zdravi, še do po dne. Njihov dnevni red je zelo reven: vstajenje opoldne, obvezno dremanje po kosilu, potem pa ure sprehoda in južina, po sprehodu je pa treba počivati do večerje in po večerji hodimo seveda spat. Tako se dan za dnem vrste dnevi — enolično, prazno, brez vsake vsebine, brez radosti, ki jo nudi razbijačo duševno življenje, miselni napor, spoznanja o življenju ter delu: vse to, ki daje življenju pravo vrednost. Stara miselnost Grkov, ko so delali samo zažiti, se torej še ni prežvelo. Del, se zdi mnogim še vedno le potrebno zlo, ne pa prava vsebina življenja in njegov smisel.

»Potrpite, jutri!«

Slovenski rek pravi: »Kar lahko storis danes, ne odlagaj na jutri!« Iz tega bi sklepali da ni tudi pri nas imela lenoba najboljše zasluge v večem izgovoru: »Jutriti!« Vse delo je bilo vselej pred nami; vsak dan je bilo prelazno na jutri. »Jutriti!« pa nikdar »danes« in pred vsakim »danes« je »jutriti«. Tako se nikdar ne dobača ti stega jutri ko bi se bilo treba lotiti dela ter ga opraviti. Balkanci so prejšje čase zaslovlili zaradi svojega »sutra«. Nemci so govorili: das behümtet jugoslawische »sutra«, ko so imeli opravke v bivši Jugoslaviji in niso mogli nikogar premakniti. Pa tudi med drugimi narodi je bil dobro znan balkanski »sutra«. Neki Francoz je (pazil to značilnost najprej na Balkanu — strahovito počasnost in brezskrbnost. Dr. Dvorniković je napisal v svoji knjigi, ki je v nji temeljito označil Balkance, da so avstrijski uradniki v Bosni imenovali lenobo bošensko bolezen Geseemann je pripovedoval značilen primer lenobe na Balkanu: »Spomladni 1. 1914 nek. redatelj bi bilo treba prenesti knjižno omaro iz neke hiše čez cesto v drugo hišo. Pomagal mu je mladi učitelj. Blizu na zapuščenem groblju je ležal »eki možak pri dveh kozlih ter buljil nekam v nebo. Zaprošila sva ga, naj bi nama pomagal prenesti omaro. Ljubeznivo se je ozrl na nasu ter nama odgovoril: »Nikdar ni, sem delal več kakr s mi je bilo potrebno za dnevene potrebe. Zakaj bi se mučil v tem lepem jutru, če mi ni treba? Pri tem se mi niti premaknil na ležišče. Potem sva sama odšla omaro, a ko sva prišla v hišo, so bila vrata soke zaklejana, ključa pa ni bilo nikjer. Vprašal sem dečka, kje je ključ. »Vzel ga je mojster, toda šel je spat in ga ne smem zbudit, če mi je življenje drago.« Bilo je ob 11. Slin: sem se razjezil, toda kaj naj storim? Tovariš je rešil to vprašanje najbolj preprosto: »No, pa spimo še mi!« Odsel je v predaob ter se iztegnil po preprogi. Cela epopeja lenbe v treh dejanjih! — Friderik Taube je pisal v svoji knjigi »Kraljevina Slavonija« že l. 1777 o lenobi »Ilirci«: »Ilirci sovražijo že po svoji naravi vsako delo, kar je treba morati

v neki meri pripisovati podnebu. Samo največja beda ga prisili, da se loti dela. Nezaslišana je njegova brezskrbnost za prihodnost.«

Gospod bi rad postal...

Dvorniković je opisal tudi posebno vrsto preprostih ljudi na Balkanu, ki strme, da bi se dokopali do boljšega kruha v mestu — a predvsem do lahkega dela. Sleherni bi rad postal sluga. Ne vleče ga toliko v tovarne ali na stavbne k trdemu delu temveč v pisarniške in meščanske prednje sobe, kjer lahko v mirnem kotu predremlje ves dan. Če si sluga, lahko igraš gospoda. V čakalnici si sicer sluga, vendar zamestnik gospodarja in včasih si celo oblastnejši kakor gospodar sam. Zlasti če lahko komu pokažeš vrata ob tistem odobranju gospoda za sosednino vrati. Sicer pa nimas »umazanega« dela in ne žuljavih rok, tako da lahko stopiš samozavestno na ulico, zlasti ob nedeljah si priprizgeš smotko. Tudi pri nas poznamo ljudi te vrste. Velicina nezaposlenih, ki niso bili nikdar vajeni težjega dela ali ki se jim je delo vedno silno neprijetno streme, da bi dobili »lažjo službo«. Rad bi postal sluga ali kaj podobnega pišejo ti ljudje v glasih ali govore v posredovalnicah dela.

Naš človek je delaven

V splošnem je pa naš človek vendar delaven. Sicer so razlike po pokrajinah kar dobro vedo nekateri podjetniki. Iz te pokrajine diš delavcem manj delo kakor iz one; nekateri delavci se znajo bolje zaslužiti in ne delajo le, ko vise na njih oči priganjajo, zopet drugi pa delajo same kot likor se jim zdi potrebno, da ne more kot trditelji na prvi pogled, da spijo. V splošnem je naš človek mnogo bolj delaven kakor nekateri Balkanci, ki jih je menda obliko-

vala vzhodna miselnost. Pri nas pač ne boste našli tlikarja trgovca, kakršne ste lahko občudovali skoraj na slehernem koraku v Sarajevu: sedeli so po ves dan po turško kakor fakirji pred svojimi trgovinami in se niso zanimali za zemeljske zadeve. Pokojno so spuščali v zrak tobak dim ter od časa do časa posegli po črni kavi. Ni se jim zdelo vredno titi pogledati kupca, ki se je spotikal ob njih, ko je hotel vstopiti v prodajalno. Če se je že kdo obrnil na njih, ali imajo napredaj to ali ono, se odsekano in zaspalo odgovarjali: »Nema!« ali »Eno, u kims je!«, kakor pripoveduje Dvorniković. Naši trgovci so povsem drugačnega kova. Mnogi prihajajo prvi v trgovino. Nekateri delajo na dan tudi po 14 ali celo 16 ur kakor n. pr. Sarabon do pozne starosti. Tudi obrtniki so zelo delavni. Naš človek je v pogledu delavnosti že »srednjeevropski«, ne balkanski. Sicer še ne poznamo »ameriškega tempa« ter se ne že emu bemo za zaslužkom za vsako ceno, a v krvi nam je delavnost, ker smo pač sinovi revnega naroda, ki se je moral vedno preživljati s trdim delom. Da smo dobri delavci radi priznajo tudi tujci, ki so vedno znali ceniti naše izseljence. Naši izseljenci so bili vedno zaposleni pri najtežjem delu v tujini, pri delu, ki so se ga otepli vsi drugi delavci. To pa velja do neke mere tudi za druge Balkance zato je treba reči, da je Balkanec lenuh le v svojem posebnem okolju. — Da so Balkanci lenuhi od noma, da so bili razlagajo raziskovalci njihovega značaja s tem, da so bili do novejšega časa predvsem bojovniki; vedno so morali biti oboroženi ter pripravljeni na boj, tako da niso mogli mgnog misliti na delo. Delati so morale predvsem ženske, moški so čistili puške in sablje ter prepevali junjske pesmi. To velja zlasti za Črnogorce, ki so gojili kult viteštva ter prezirali prozaično delo.

Hiše brez oken in vrat

Japonci imajo radi mirna, udobna in harmonična stanovanja

Vsakemu stanovanju se pozna, kdo v njem stanuje. Pri nas je hiša stanovanje, dom in košček sveta obenem. Vse drugače je pa pri Japoncih, ki so mnogo bolj povezani z naravo, z življenjem zunaj kakor mi. Zato tudi ne čutiljo tako razlike med »zunaj« in »znotraj«. Tudi Japoncem so seveda potrebne hiše, ki so pa obenem del krajine, in košček narave. To spozna in zažuti tujec takoj, ko prestopi prag japonske hiše.

Moderna Japonska, zlasti njena velika mesta imajo prav tako kakor pri nas svoje moderne trgovske in poslovne okraje, kjer prevladujejo velike zidane hiše. Japonska stanovanjska hiša se pa od takih hiš bistveno razlikuje. Še zdaj so japonske stanovanjske hiše zgrajene v slogu, starem že več tisoč let. Prilagodene so pa tudi posebnim japonskim razmeram. Pozabiti namreč ne smemo, da je Japonska klasična dežela potresov. Če bi imeli Japonci take stanovanjske hiše, kakor jih imamo mi, bi zahtevali potresi še mnogo več žrtve kakor jih sicer in tudi gmožna škoda bi bila neprimerno večja, ker bi vsak močnejši potres porušil vse hiše, raztresene daleč rog velikih mest. Bambus je najbolj priljubljen japonski gradbeni material. Tako so japonske hiše izredno lahke. Njihove strehe so pa zelo velike in težke. Strehe stanovanjskih hiš se na Japonskem in Kitajskem enake.

Japonska stanovanjska hiša ne pozna

vrat in oken. V našem smislu pa tudi nobenih sten ne. Stene so namreč v resnici premična vrata, in ko jih potisnemo narazen, na »nogo« v hišo okna. Premične stene so iz finega oljnatega papirja, okviri pa iz cedrovega lesa. Tako doba hiša »priročno, nečisto, znotraj in zunaj luč. V prtiliču japonske stanovanjske hiše so jedilne in delovne sobe, v katere se pride iz majhne veže. Iz veže se vidi okrasni vrtilček, spominjajoč skoraj na vrtove pompejskih hiš iz srednjega veka. Japonski vrtilčki obsegajo navadno samo nekaj kvadratnih metrov, so pa skrbno negovani in vzorno urejeni. Podobni so večinoma majhnim pokrajinskim z jezerc in mostički, grčki in svetilski.

Japonec nikoli ne prestopi praga svoje hiše v čevlji, temveč jih pred vhom sezuje in obuje mehke cunat. Po tem odide v vežo in po stopnicah v stanovanjske prostore. Sobe nimajo mnogo pohištva v našem pomenu besede. Na tleh je samo nekaj blazin, nizka mizica, na kateri stoji sicerlede in skodelice pripravljene za pogostitev, kraj mizice pa umetnisko iz delana pečica, a v kotu na nizki pručici lepa kvanon, pred katero stoji v vasi cvetoče vejice. In to je vse. Kar se potrebuje doma je spravljeno v stenskih omarah. Tako se veseli človeško oko ob »pogledu« na mir in harmonijo, na cvetje, na umetniško poslikano špansko steno in slikovito pokrajino, ki se vidi skozi odprte stene.

Malaria je zelo stara bolezen

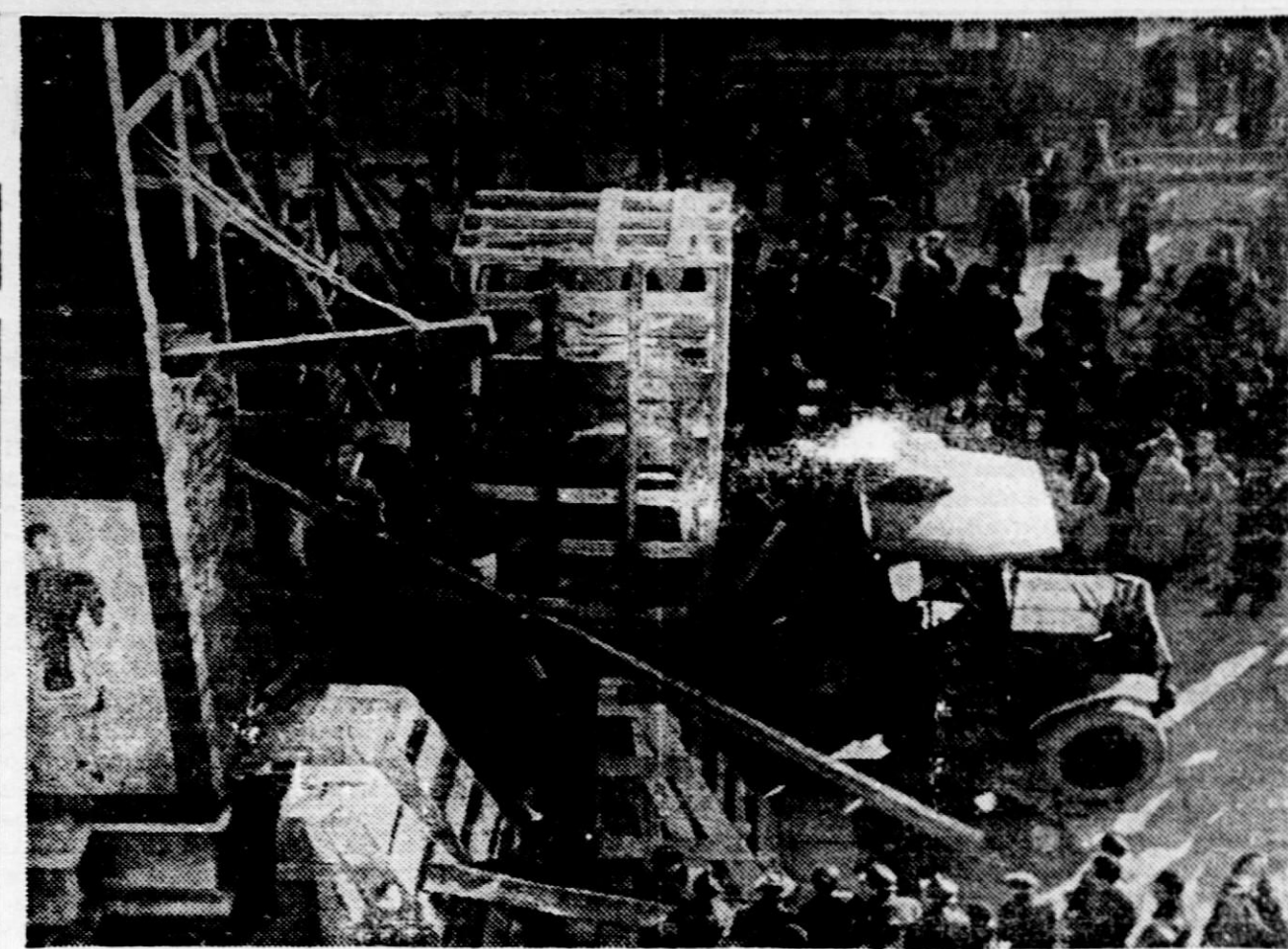
Malaria je stara že več tisoč let in je ena najhujših nalezljivih bolezni. Dolgo si je medicina zaman prizadevala, da bi našla učinkovito sredstvo proti nji. Šele moderni medicini se je posrečilo v glavnem obvladati tudi malaria. Toda povsem zatreti je še ni mogla. Že stare Grke in Rimljane je mučila malaria. Prof. G. Öpp je nazval malaria »Tropenmedizinsche Zeitschrift« glavno bolezen človeštva. Kakor rdeča ni se vleče malaria skozi vse srednje Goti v Italijo so propadli zaradi nje in vse kaže, da je malaria v glavnem upropastila tudi Vandale v Severni Afriki. Šest nemških cesarjev je pobrala malaria in tudi Albrecht Dürer jo je dobil na Holandskem. Ohranila se je slika velikega nemškega umetnika, ki jo je poslal nekemu svojemu znanca zdravniku v upanju, da mu bo pomagal pre-

magati to bolezen. Dürer je naslikal samega sebe sličenega, kako kaže s prstom na kolik, spodaj pa je napis: »Tu me boli!« Tudi Friedrich Schiller je dobil v Mannheimu malaria, pa jo je srečno prebolel.

Dunajski profesor Julius Wagner-Jauregg je končno ukrotil malaria, ko je povzročil umetno povzročeno malaria proti progresivni paralizi. Toda zatreti jo še sedaj ni mogoče, ker so njena legla preobširna. Malaria je zdaj razširjena ne samo po tropičnih močvirnatih krajih temveč tudi na evropskem jugu, posebno na morskih obalah.

Gledališki teden v Bukarešti

Od 1. do 7. t. m. imajo v Bukarešti gledališki teden. Priredil ga je gledališki krožek. Gledališki ali banški teden ima namen prikazati rumunsko kulturno preživetje v službi narodnega edinstva. V okviru gledališkega tedna prirejajo razstave, predavanja, koncerte itd.

Bologna: da bi zaščitili slovitega Neptuna v Giambologne pred sovražnimi letalskimi napadi, ga spravljajo na varen kraj

Zanimivo je življenje rakov

Samci morajo samice prisiliti, da izpolnijo svojo dolžnost v pogledu potomstva

O življenju rakov so vedeli ljudje do zadnjega le malo. Lajski so vedeli o rakah komaj več, kakor da imajo mnogo nog, da hodijo rakovo pot in da postanejo rdeči, če jih vržemo v krop. Šele v zadnjem času se je nam s pomočjo filma odkrilo marsikaj zanimivega o življenju rečnih rakov.

Najvažnejši del raka teles je mišičasti zelo gibčni rep, ki služi raku tudi za premikanje. Z repom se odzene rak več metrov daleč. Samci nosi na notranji strani repa jajčeca. Iz njih pridejo spočetka pomladi, ko postane topla, mladi rakci. Rakci se parijo zelo burno, lahko bi rekli naravnost morilsko. Samci je namreč zelo muhasta in trmasta. Poleg tega pa zelo hladna. Samci si mora počteno prizadevati, preden jo pripravi do tega, da izpolni kot samica svojo dolžnost. Večkrat si morajo samci pomagati z zelo drastičnimi sredstvi, če hočejo pri samici kaj doseči. Pri rečnih rakah je ljubezen skoraj istovetna z borbo. Ker so samci kot rečeno v spolnem pogledu zelo hladni, morajo zavzeti samici do njih bojno stališče.

Samci se ne bore samo s samicami na način, kakor je v živalskem svetu običajen — bolj na videz in ker se to rečno spodobi. Pri rakah gre večkrat za življenje in smrt. Če bi se rak sukaj okrog samice kot kavalir, če bi se ji samo priklonil bi presneto slabo odrezal. Samica bi mu od-

griznila nekaj nog, ali pa strla oklep. Večkrat se tudi pripeti, da obleže samec ali samica na bojnem polju mrtev. Zanimivo je tudi, da so raki tudi kanibali. Hranijo se navadno z vodnimi polži, črvi in drugim mehkužci. Toda večkrat se tudi med seboj požre — brat pohrusta brata, starši otroke, samci samice.

Kakor razmnoževanje, tako je pri rakah čudno tudi menjavanje oklepa. Račji oklep je zelo trd in odporen. Zato se ne more prilagoditi rasti. Mladi rački so zelo drobni, odrasli pa merijo večkrat od glave do konca repa 20 do 25 cm. Kaj se zgodi, z račjim oklepom? To je kaj enostavno, rak kratko malo zleze iz svoje kože, da se tako izrazi. To se zgodi v mladosti precej pogosto, pozneje pa bolj redko. Toda oklep se raka trdno drži, in zlezi iz njega ni lahko. Raku povzroča to hude bolečine in navadno je tudi njegovo življenje v nevarnosti. Če zamudi rak prvi trenutek, se mu menjavanje oklepa sploh potemči, in rak pozneje, tudi nekaj časa potem, ko se je rak odkljudil svojega oklepa, ne žive in v nevarnosti. Nova koža nastaja trda počasi in dokler ne dobi raka novega oklepa, je v nevarnosti, da ga ta ali ona žival pohrusta. Zato se skriva v travi, ob potkih. Ko se pa čuti pod novim oklepom zopet varnega, je nekaj časa zelo hiter in požrešen in brezobziren do drugih rakov.

Anglija leze v dolgeve

Zaradi naraščajočega uvoza in velno manjšega izvoza je Anglija prisiljena jemati iz svojih dominionov in kolonij blago na kredit. Zato je začela v dolgeve. Na čelu vojnih upnikov Anglije je Indija. Njeno dobroimetje v funtih v Londonu je naraslo nazivce velikim odplačilom indijskih posojil v Angliji od 70 milijonov funtov ob koncu leta 1940 na 214 milijonov ob koncu prelanskega in 308 milijonov ob koncu lanskega leta. Tudi Kanada ima v Angliji velike terjatve. Po uradnih kanadskih podatkih je nastal v trgovinskem prometu z Anglijo od začetka vojne do konca marca lanskega leta presežek izvoza v znesku 1.87 milijard dolarjev. Od tega je bilo 250 milijonov dolarjev poravnanih z zlatom, ki ga je Anglija izročila Kanadi 714 milijonov s plačilom kanadskih državnih dolgov Angliji in 126 milijonov z zasebnimi kanadskimi plačili dolgov v Angliji.

Kanadsko dobroimetje v funtih v Londonu je pa okrog 175 milijonov funtov, do čim je znašalo predlanskim komaj 50 milijonov funtov. Od teh kratkoročnih dobroimetij bo izpremenjenih 700 milijonov dolarjev v dolgoročno posojilo Kanade Angliji. Obresti in drugi pogoji bodo urejeni še po vojni. Ostalih 80 milijonov se pa pripiše na nov kredit, ki ga je dala lani Kanada v znesku 1 milijarde dolarjev Angliji na razpolago za njene dobave iz Kanade.

Dobroimetje Avstralije v Londonu je znašalo ob koncu predlanskega leta 10 milijonov funtov, do konca oktobra lanskega leta je pa naraslo na 59.5 milijonov. Dobroimetje Nove Zelandije je znašalo ob

koncu leta 1940, tuji 10 milijonov funtov, do konca avgusta lanskega leta je pa naraslo na 25.2 milijona. Dobroimetje Irske v Londonu je naraslo do konca decembra lanskega leta na 36 milijonov. Do zasedbe po japonskih četah je naglo naraščalo tudi malajsko dobroimetje. Ob zasedbi Singapura je znašalo okrog 100 milijonov funtov.

Cvetična vaza v laseh

V času rokokoja so bile ženske frizure večkrat naravnost groteskne. Damske pričeske so bile zelo visoke, podobne stolpom ali zvonikom. Več ur se je moral sukati spreten lasičar okrog ženske frizure preden je bila dama pripravljena za svečane prilike. V laseh so nosile dame v starih časih najrazličnejše okraske. Tako so nosile nekatere na vrhu visokih pričesk majhne jadrnice. Na bolj priljubljene so pa bile kot okraske las sveže rože. Da bi ostale dolgo sveže, so nosile dame v laseh h majhne cvetlične vaze, napolnjene z vodo. Seveda niso smele med plesom preveč poskakovati, ker bi se jim bila sicer voda razlila.

Mala stanovanja v Budimpešti

Stanovanjsko vprašanje je v Budimpešti še vedno predmet zanimanja in preučevanja občinskega sveta. Tudi na zadnji seji je občinski svet obravnaval vprašanje novih stanovanj. Gre v prvi vrsti za mala stanovanja ki jih najbolj primanjkuje. Na seji je bil dovoljen kredit v znesku 55 milijonov pengő za pospeševanje gradnje malih stanovanj. Mestna občina ima na razpolago gradbeni material za 2000 malih stanovanj.

GEORGES OHNET:

24

PRODAJALEC
STRUPOV

ROMAN

Zatisnil je oči, kakor da hoče priklicati pred svoj duhovni pogled prizor, ko se njegova mati znova sklanja nad njegovo posteljo, a on, še čisto majhen, se da tej skrbni ženi nežno pitati. Harnoy in doktor Augagne sta zadovoljno opazovala ta prizor.

Drugi dan je našel zdravnik svojega bolnika tako dobre volje, da mu je že lahko dal bergljo, ki je Kristijan z njeno pomočjo zapuščal posteljo in hodil na vrt. Na vrtu je pa prvič po svoji nesreči zagledal Genevieve. Prihajala je po trati držeč v roki košarico, polno šampinjonov. Stopila je k mladeniču in ga brez vsakega zadrege vprašala, kako se počuti. Njena lica so bila rdeča in sveža. Kostanjevi lasje, nekoliko skuštrani pod slamičkom, mehkih kodrih na ramena. Odložila je košarico in si jih poravnala z dražestno kretnjo roke.

— Vidim da se počutite že mnogo bolje kakor tistega dne, ko smo vas našli na pašniku. — Je dejala veselo. — Saj ste nam pa tudi nagnali strahu!

Vaš avto je že popravljen. Vaški kovač, zelo spreten obrtnik, je dobro razumel, kaj je hotel vaš šofer od njega.

— Moja noga bo zahtevala žal mnogo več časa, preden bo tudi popravljena... Lahko vam pa rečem, gospodična, da se tudi doktor Augagne spozna na to...

— Šele včeraj je nam povedal, da čez teden dni ne boste več šepali, če boste pametni... Samo nobene nepotrebne kretnje.

— Jaz sem pa hotel oditi že jutri.

— To bi bila največja neprevidnost. Razen če bi se dali odnesti na nosilnicah. Toda od nas do Deauville je najmanj deset milj. Kaj res nočete pokusiti mojih lepih šampinjonov?

In pomolila mu je košarico z gobami.

— No, ali niso res krasn?

— Ali se ne bojite, da bi se zastrupili z njimi?

Pravijo, da so gobe zelo nevarne.

Veselo se je zasmejala.

— Ne, gospod, tega se ne bojim, pa tudi moj oče in mati in sploh nihče tu v okolici se ne boji... Vsako leto prirejamo šampinjonske pojedine. In še nihče izmed nas ni umrl... Vsaj od tega trenutka ne. Sicer jih boste pa tudi vi jedli, ker bi drugače mislila, da se bojite.

— Jedel jih bom, o tem ni treba dvomiti, — je odtrdil Kristijan. — In če bi ne imel drugih, zelo tehničnih razlogov, da ostanem pri vas, bi mi v polni meri zadostoval ta.

Gospa Harnoy je slišala svojo hčerko, kako se pogovarja pod oknom s Kristijanom. Pridružila se

jima je in vsi trije so ostali na vrtu do solnčnega zahoda. Kristijanu je teklo čas zelo hitro in dan mu je minil, ne da bi se za hip čutil tisto otopenost in dolgočasje, ki ga je prej tako težilo, da si je na vse načine prizadeval pozabiti na samega sebe. Bil je seveda utrujen, toda to je bila zdrava utrujenost. Prijetna utrujenost od svežega zraka, prepojena z usipavajočim mirom prostranih livad in temnih gozdov. Dal se je odnesti na svojo posteljo in hitro je zaspal, kar ga pa ni motilo, da bi se ne prebudil precej pozno dopoldne.

Ko je odprl oči, je zagledal skozi okno svoje sobe jasen, bel dan in imel je občutek globokega zadovoljstva. Zdelo se mu je, da ga je za vedno zmagala nespečnost, ki se je je tako bal. Bilo je, kakor da se je izpremenila vsa njegova osebnost. Pozdravil je prihod svojega očeta in doktorja Augagnea s tako očitnim veseljem, da je bil Vernier-Mareuil ves srecen. Zdravnik je pa pozorno in kritično opazoval preokret, ki se je bil že začel v celotnem stanju njegovega bolnika. Nevarna kriza, ki jo je pričakoval kot posledica nenadne in popolne prepovedi alkohola, ni nastopila. Namesto vročine, mučne razdraženosti in sitnosti je našel pri Kristijanu samo blagodejno utrujenost in radostno udanost v voljo božjo. Kristijan se je bil že privadil njegovim predpisom in načinu življenja, ki mu je bil vsiljen proti njegovi volji in ni več zahteval opojnih pijač. In tako sploh ni več omenil, da bi hotel zapustiti gostoljubni Harnoyev dom. Vse te tako razveselje posledice so morale imeti en sam odločen vzrok. Bodisi telesni ali duševni. Doktor Augagne ga je iskal.

toda kmalu je spoznal, da mu ga ne bo treba iskati daleč.

Kristijan nikoli ni bil več povsem miren in zadovoljen, če ni bilo pri njem gospodične Harnoy. Če je morala Genevieve po opravkih ali na izprehod s svojim očetom ali kamurkoli že, takoj je postal mladenič zopet nemiren ali celo nervozen. Gospa Harnoy ga ni mogla pripraviti do drugega odgovora razen do enozložnega, a kar se tiče Genevievevega očeta, Kristijan sploh ni skušal prikriti, da se v njegovi družbi dolgočasi. Čim se je pa Genevieve pojavila kraj pletenega stola, ki je Kristijan v njem iztegnjenih in na pručici počivajočih nog preživljal svoje dni, je takoj radostno zadovoljstvo prešinilo njegov obraz. Z enim samim pogledom ga je znala pomiriti in zadostovala je ena sama kretnja njene roke, pa jo je takoj ubogal. Da bi se ji vsaj nekoliko oddolžil, se odločil za neskončno dolgo kartanje s Harnoyem. Toda morala je prisostvovati bodisi z ročnim delom v naročju ali pa kramljajoč z materjo. Če je bila prisotna, se je zdelo Kristijanu vse zelo lahko. Nič drugega ni zahteval niti želel.

Da bi se popolnoma prepričal o svojem sumničanju, je dejal doktor Augagne Kristijanu, čim sta minila prva dva tedna:

— Dragi moj, pohvaliti vas moram, bili ste res angelsko potrpežljivi. Toda tudi naidaljša pot ima svoj končni cilj. Mislim, da vam že lahko vrnem vašo svobodo. Zdjate imate nogo v mavcu in zato lahko brez skrbi sedete na voz. Če se hočete vrniti v Tourgeville še danes, naj bo, zgodi se vaša volja...